

Wilde katten

Hoeveel **kattensoorten** ken jij? Je zult vast de tijger, de leeuw, het luipaard en het jachtluipaard (de cheeta) kennen. Maar wist je dat er wel **41** verschillende wilde kattensoorten bestaan? Met onze huiskat zelfs 42. En dat al deze katten, heel erg veel lijken op onze eigen huiskat? Ze zijn vaak alleen wat groter en in ieder geval wilder dan onze eigen huistijger.

In dit informatieblad kun je meer lezen over wilde katachtigen, hun belangrijkste **overeenkomsten**, **verschillen** en de **bedreigingen**. Want met heel veel wilde katten gaat het slecht. Ze worden met uitsterven bedreigd. Maar jij kunt ze helpen!

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over wilde katten te houden?	3
42 kattensoorten	3
Grote en kleine katten	5
Hoe zien wilde katten eruit?	7
Waar leven wilde katten?	9
De wilde kat in Nederland	10
Hoe leven wilde katten?	11
Waarom gaat het niet goed met de wilde katten?	13
Wat zijn de belangrijkste bedreigingen voor wilde katten?	14
Waarom is het erg als een bepaalde wilde kat uitsterft?	17
Wat kun jij doen om de wilde katten te helpen?	19
Wat doet Stichting SPOTS?	20
Hoe werkt Stichting SPOTS?	21
Leuke weetjes	22
Links	23

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over wilde katten te houden?

Omdat de wilde katten zulke mooi dieren zijn, is het heel erg dat er steeds minder wilde katten zijn op de wereld. Door een spreekbeurt te geven over wilde katten en jouw klas te vertellen waarom wilde katten zo bijzonder zijn, kun jij de wilde katten helpen om te blijven bestaan. Lees hier meer over in het hoofdstuk "Wat kun jij doen om de wilde katten te helpen?"

42 kattensoorten

Zoals je al in de inleiding hebt kunnen lezen zijn er wel **41 wilde kattensoorten**! Ook onze eigen huiskat wordt in het rijtje meegenomen waardoor er 42 kattensoorten worden erkend.

Er is altijd de nodige discussie over hoeveel wilde kattensoorten er nu zijn. En mettertijd veranderd dat dan ook. Dit wordt vastgelegd door de **IUCN Cat Specialist Group** die bestaat uit allerlei wetenschappers die de verschillende kattensoorten onderzoeken.

De laatste keer dat de wetenschappers zich hierover bogen, was 2017. Sinds die tijd worden er 40 wilde kattensoorten erkend, 41 met onze huiskat, maar dat zal in de toekomst zeker veranderen. Nog sterker, in 2024 werd er een **extra soort** van de oncilla (tijgerkat) erkend - de **nevel oncilla**. Op de website van de Cat Specialist Group wordt nog steeds uitgegaan van 40 erkende wilde katten (41 met onze huiskat) maar dat moeten er dus feitelijk al 42 zijn als we onze huiskat ook meerekenen.

©Johannes Pfleiderer

Naarmate er meer onderzoek wordt gedaan naar de verschillende kattensoorten, wordt soms besloten dat er **nieuwe soorten** erkend moeten worden. De tijgerkat (oncilla) is daarvan een goed voorbeeld.

Werd dit dier in 2017 nog verdeeld in twee aparte soorten, werd dat in 2024 bijgesteld naar drie soorten! De **nevel oncilla**, links op de foto, wordt vanaf dat jaar gezien als aparte soort.

En het kan zo maar zo zijn dat het daar niet bij blijft. En dat geldt voor meer kattensoorten.

Dit zijn op dit moment alle erkende 41 wilde katten soorten. De Cat Specialist Group rekent ook onze huiskat mee waardoor er 42 soorten worden erkend;

- 🐾 Afrikaanse goudkat
- 🐾 Afrikaanse wilde kat
- 🐾 Aziatische goudkat
- 🐾 Bengaalse kat (luipaardkat)
- 🐾 Bergkat (Andes kat)
- 🐾 Borneokat (Bay kat)
- 🐾 Canadese lynx
- 🐾 Caracal
- 🐾 Cheetah of jachtluipaard
- 🐾 Euraziatische lynx
- 🐾 Europese wilde kat
- 🐾 Geoffrey's kat
- 🐾 Gobi kat (Chinese bergkat)
- 🐾 Huiskat
- 🐾 Jaguar
- 🐾 Jaguarundi
- 🐾 Leeuw
- 🐾 Luipaard
- 🐾 Manul (Pallas kat)
- 🐾 Margay
- 🐾 Marmerkat
- 🐾 Moeraskat
- 🐾 Nachtkat (kodkod)
- 🐾 Nevelpanter van het vaste land
- 🐾 Nevel tijgerkat (oncilla) -nieuwe erkende soort in 2024
- 🐾 Noordelijke tijgerkat (savanne oncilla)
- 🐾 Ocelot
- 🐾 Pampaskat
- 🐾 Platkopkat
- 🐾 Poema
- 🐾 Rode lynx (bobcat)
- 🐾 Roestkat
- 🐾 Serval
- 🐾 Sneeuwpanter (sneeuwluipaard)
- 🐾 Spaanse of Iberische lynx
- 🐾 Sundaland nevelpanter (Borneose nevelpanter)
- 🐾 Sundaland Bengaalse kat (luipaardkat)
- 🐾 Tijger
- 🐾 Vissende kat
- 🐾 Zandkat
- 🐾 Zuidelijke tijgerkat (Atlantische bosoncilla)
- 🐾 Zwartvoetkat

De tijger is de grootste wilde kat ter wereld. De Siberische tijger kan wel 300 kilo wegen!

De roestkat is de kleinste wilde kat ter wereld. Zittend met de pootjes onder het lichaam gebogen, past deze kat in een halfje casino brood!

Al deze katten hebben naast hun gewone naam, ook een **wetenschappelijke** naam. Deze is vaak in het Latijns. Deze naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen uit verschillende landen en in verschillende talen over hetzelfde dier praten zonder vergissingen te maken. De wetenschappelijke naam van bijvoorbeeld het luipaard (ook wel panter genoemd) is *Panthera pardus*.

Soms zie je dat een kat ook nog een derde naam in het Latijn heeft. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan. Vaak komt een kattensoort in verschillende gebieden voor, en die gebieden **verschillen** vaak veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Er is bijvoorbeeld een luipaard die in Afrika leeft, waar het lekker warm is. Maar er is er ook één die in Rusland leeft; daar is het een stuk kouder. Deze twee soorten luipaarden leven dus in hele **andere omstandigheden**.

Vaak zien die kattensoorten er in verschillende gebieden iets **anders** uit, kijk maar naar de plaatjes hiernaast. Ze hebben zich aangepast aan het gebied waarin ze leven. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**.

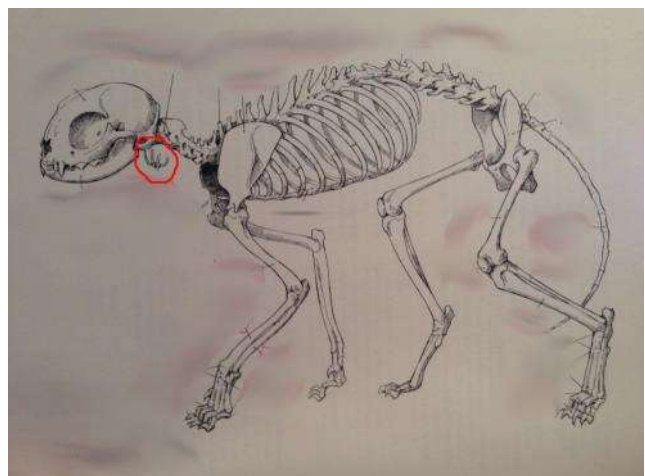
Afrikaanse luipaard - *Panthera pardus pardus*

Amoerpanter (luipaard) - *Panthera pardus orientalis*

Grote en kleine katten

De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en de roestkat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat **brullen** maar niet **spinnen**. Deze katten behoren tot de 'grote katten', bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar.

Tongbeen van een kat

www

Via deze link kun je alle verschillende wilde katten horen,
<https://www.youtube.com/watch?v=7HZiID6jGgU&t=466s>

De grote katten zijn; **tijger**, **sneeuwluipaard**, **luipaard**, **leeuw** en **jaguar**. Ze horen allemaal tot het geslacht '**Panthera**'. Maar ook hier is de nodige discussie over onder wetenschappers. Want een belangrijke eigenschap van een grote kat is dat ze kunnen brullen en niet kunnen spinnen. Het **sneeuwluipaard** (zie foto hieronder) kan echter helemaal niet brullen. Maar tja, het is wel een dier dat in grootte en ook andere eigenschappen, heel veel lijkt op de grote katten. Hij is het meest verwant aan de tijger. Dus wordt hij door de wetenschappers toch gerekend tot de grote katten.

©Michel VIARD van Getty Images via Canvas

De **nevelpanter** is ook zo'n kat waar discussie over wordt gevoerd. Dat komt doordat het uiterlijk en het skelet van dit dier een kruising lijkt van een grote en een kleine katachtige. Hoewel de nevelpanter officieel tot de kleine katachtigen gerekend zou moeten worden (het dier kan namelijk niet brullen) heeft hij veel overeenkomsten met de grote katten. En wordt daarom dus toch vaak gezien als grote kat. Men noemt hem vaak de '**kleinste van de grote katten**'.

Hoe zien wilde katten eruit?

Elke kattensoort is anders. Maar veel van deze soorten hebben toch **overeenkomsten**. Het is eigenlijk allemaal familie van elkaar. Daarom kun je eigenlijk altijd een kat herkennen, of het nu een grote kat als de leeuw is of een kleine als de serval. Op het plaatje hieronder zie je een cheeta(h), ook wel jachtluipaard genoemd.

Ogen

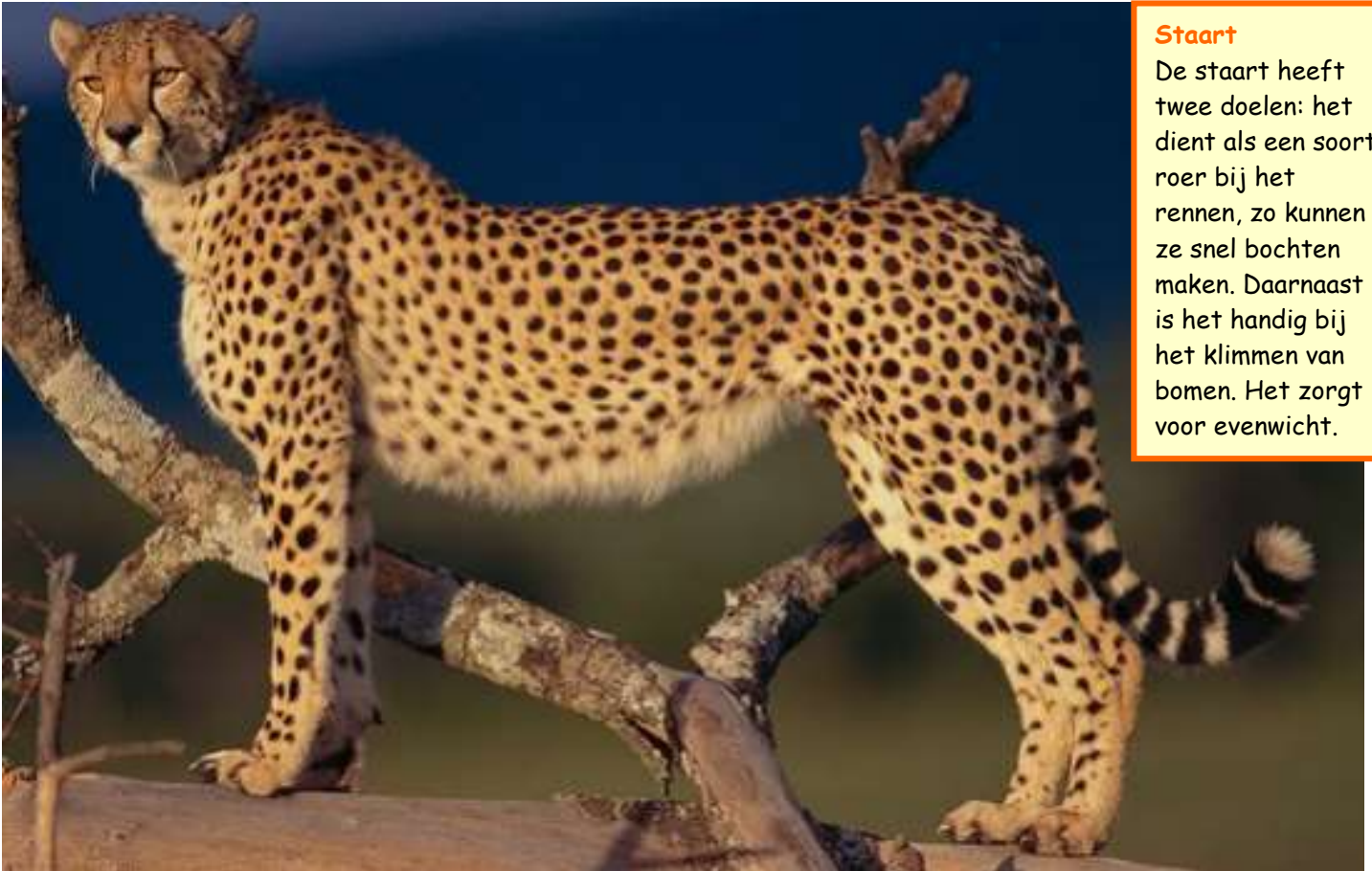
Katten kunnen goed zien, vooral in de schemering. Dan hebben ze grote pupillen. Overdag zijn de pupillen meestal kleiner. Over het algemeen kun je zeggen dat grote katten ronde pupillen hebben en kleine katten spleetjes.

Oren

Katten hebben een heel goed gehoor, beter dan mensen! Ook kunnen ze hun oren draaien, zo weten ze waar het geluid vandaan komt.

Rug

De rug is bij alle katten erg flexibel. Dit betekent dat de rug buigzaam en soepel is. Vooral kleine katten en onze huiskat kunnen door de kleinste gaatjes kruipen! Ook bij het rennen en keren is zo'n buigzame rug erg handig!

Staart

De staart heeft twee doelen: het dient als een soort roer bij het rennen, zo kunnen ze snel bochten maken. Daarnaast is het handig bij het klimmen van bomen. Het zorgt voor evenwicht.

Vacht

De meeste katten hebben een patroon in hun vacht: stippen, strepen of vlekken. Die zorgen ervoor dat de kat niet zo opvalt in het landschap waar hij leeft. Dit noemen we camouflage. Ook de vachtkleur helpt hierbij.

Snorharen

Alle katten hebben snorharen. Zo kunnen ze ook in het donker hun weg vinden. Je kunt de snorharen vergelijken met voelsprietten.

Achterpoten

De achterpoten van de kat zijn erg sterk. Hierdoor kunnen ze vaak grote sprongen maken.

De mond

Het gebit van alle katten ziet er ongeveer hetzelfde uit. Wat wel erg verschilt is de grootte. Op het plaatje kun je mooi het gebit van een leeuw zien. Geen zorgen, de verzorger heeft zijn vingers nog: de leeuw is verdoofd! De kat heeft een **vleesetersgebit**. Het is erg geschikt om prooien mee te vangen en te verscheuren. De **hoektanden** (1) spelen een rol bij het vangen en doden van de prooi. Aan de zijkanten van het gebit heeft de kat **knipkiezen** (2). Met deze kiezen kan de kat het vlees 'afknippen'. Met de **voortanden** (3) kan de kat de restjes vlees van de botten afschrappen.

De **tong** van een kat is ook bijzonder. Daar zitten allemaal 'haakjes' aan. Vandaar dat elke kattentong, een beetje voelt als schuurpapier. De tong wordt gebruikt om de allerlaatste vleesrestjes van de botten te af te schrapen. Daarnaast dient de tong om te proeven en om te vacht mee schoon te maken.

De poten

De meeste **nagels** van een kat zijn erg **scherp**. Die scherpe nagels gebruiken ze bij het vangen van een prooi, of bij het klimmen in bomen. Als ze de nagels niet gebruiken, zijn ze ingetrokken, zo beschadigen ze niet. Een paar kattensoorten hebben hele scherpe nagels, zoals de cheeta (jachtluipaard). Dit komt omdat zij de nagels niet helemaal kunnen intrekken. Je kunt de nagels van een cheeta vergelijken met de noppen onder voetbalschoenen. Ze zorgen voor **extra grip** tijdens het rennen.

Hier zie je de pootafdruk van een cheeta. Je kunt de nagels zien en dat komt omdat dit dier zijn nagels nooit helemaal kan intrekken.

Alle katachtigen hebben **voetkussentjes** onder hun poten. De kussentjes zorgen ervoor dat een kat zijn prooi stilletjes kan besluipen. Daarnaast zorgen deze kussentjes ervoor dat een kat veilig kan landen na een sprong. Het zijn een soort airbags!

Nagels van een leeuw

Nagels van een jachtluipaard

Voetkussentjes van een leeuw

Waar leven wilde katten?

Op de vraag waar wilde katten leven is makkelijk antwoord te geven: **bijna overall**! Alleen op de Zuidpool (Antarctica), in Australië en op sommige kleine eilanden leven geen wilde katten. Verschillende kattensoorten zijn **aangepast** aan verschillende gebieden.

De **sneeuwpanter**, ook wel **sneeuwluipaard** genoemd, (foto links) leeft in het midden van Azië, waar het wel -40°C kan worden! De sneeuwpanter heeft daarom een heel dikke vacht.

De **zandkat** (foto rechts) leeft in hele droge warme gebieden in o.a. Noordoost-Afrika, zoals de Saharawoestijn. Daar kan het wel 52°C worden! De zandkat heeft daarom vacht onder de poten, zodat de voetkussentjes niet verbranden in het hete zand.

De **bergkat** (Andeskat, zie foto links) kan op een hoogte tot 5.000 meter leven. Als je dat vergelijkt met de hoogste berg in Nederland (de Vaalserberg van 322 meter) wordt duidelijk hoe hoog de bergkat leeft! Hoog in de bergen is het vaak koud, en er is weinig begroeiing te vinden. Dus heeft deze kat een dikke vacht en poten.

De **manul** (Pallaskat, foto rechts) leeft in hoge gebieden in Azië, waar maar erg weinig regen valt. Maar waar wel veel sneeuw ligt. Dan is het handig om een lange, dikke vacht te hebben die ook om je voetzolen zitten.

De **margay** (foto links) leeft juist in gebieden waar veel regen valt. Deze kat komt voor in de tropische regenwouden van Midden- en Zuid-Amerika waar veel bomen zijn. De ocelot kan daarom uitstekend in bomen klimmen. Uit de boom met de kop naar beneden en ondersteboven aan takken hangen om een prooi te grijpen, zijn geen probleem voor deze kat. Het is een echte acrobaat!

Het wordt wel duidelijk dat de verschillende kattensoorten in heel **diverse gebieden** voorkomen. Elke kat heeft zo zijn eigen aanpassingen om goed te kunnen overleven en ziet er daarom net iets anders uit.

De wilde kat in Nederland

Wist je dat er ook wilde katten in Nederland voorkomen? Dat is de **Europese wilde kat**, hier op de foto te zien.

Vanaf 2014 zijn er meerdere keren Europese wilde katten gezien in Zuid-Limburg. Dat is best bijzonder, want sinds de Romeinse tijd (ongeveer 753 voor Christus tot 476 na Christus) was de wilde kat uit Nederland verdwenen.

De Europese wilde kat is te vinden in heel **Europa**. Ze zijn erg schuw, en daarom moeilijk te vinden en te onderzoeken.

De wilde kat heeft verschillende prooien, ze eten alles van muizen tot konijnen. Ze leven het liefst rond het bos en in ruige graslanden.

Op het plaatje hiernaast kun je zien wat de verschillen zijn tussen de wilde kat en de huiskat. Het grootste verschil is dat de wilde kat wat **groter** en **grover** gebouwd is, en een **dikkere staart** heeft.

WWW

Via deze link kun je een filmpje zien waarin enkele verschillen tussen onze huiskat en de Europese wilde kat worden genoemd:

<https://www.youtube.com/watch?v=GQFND7RwdYM>

Hoe leven wilde katten?

Veel wilde katten leven alleen, dat wordt ook wel **solitair** genoemd. Voorbeelden zijn de tijger, de jaguar, de Manul (Pallas kat) en de Geoffrey's kat. Vaak komen katten ook zo nu en dan bij elkaar. Of broers blijven hun leven lang bij elkaar, zoals soms bij de cheeta en leeuw. Leeuwen zijn de enige katten die altijd in een groep leven.

Katten hebben meestal een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sproeit deze met **urine** en laat zijn **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont.

Mannetjes delen hun gebied niet graag met een ander. Als er toch een indringer is, wordt er vaak gevochten. De katten zullen vaak eerst proberen met veel stemgeluid, indruk te maken. In de hoop dat een echt gevecht vermeden kan worden. Want die gaan er vaak heftig aan toe. Dieren kunnen hierbij zelfs overlijden.

Spreeiende Perzische luipaard

Via deze link kun je zien (en horen) hoe twee rode lynxen (bobcats) verbaal ruzie met elkaar maken, <https://www.youtube.com/watch?v=eaXmIPHrHmY>

Voortplanting

Tijdens de **paartijd** komen het mannetje en vrouwtje bij elkaar. Wanneer dit is verschilt per kattensoort. Sommige katten kunnen meerdere nestjes per jaar krijgen. Na een paar maanden (gemiddeld drie) worden dan de jongen geboren. Deze jongen worden bij kleine katachtigen ook wel **kittens** genoemd. Bij de grote katachtigen noemen we de jongen **welpen**.

Kittens en welpen zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**. Na een paar dagen gaan de ogen open. De moeder leert de kittens na een paar weken of maanden, jagen. Kittens **spelen** ook vaak met elkaar. Zo oefenen ze alle vaardigheden die ze nodig hebben om later te kunnen overleven. Bij grote katten zoals de jaguar, leeuw en luipaard, blijven de welpen best lang bij hun moeder; zo'n 1 ½ jaar. Bij kleine katten is dat vaak veel korter.

Het is gevaarlijk om een jonge kat te zijn. Er zijn altijd vijanden die je willen doden. Daarom zijn ze vaak goed gecamoufleerd, of zitten ze verscholen in holen en schuilplekken.

Rode lynx

Cheetah

Bengalse kat (luipaardkat)

Jagen

Een kat is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij voornamelijk vlees eet. De dieren waarop de kat jaagt, worden **prooien** genoemd. De meeste katten **sluipen** heel voorzichtig naar een prooi toe zodat ze hem kunnen verrassen. Veel kattensoorten jagen 's nachts of in de schemering, zo kunnen ze ongezien hun prooi naderen. Als ze dan heel dichtbij zijn, rennen ze naar de prooi toe en bijten ze hem in de **keel** of **nek**! Op deze manier is de prooi snel dood. Meestal versleept de kat de prooi dan naar een **rustig plekje** waar hij de prooi kan opeten.

Elke kat heeft zo zijn eigen manier van jagen. Ook verschillen de prooien per kat. Het ligt aan het gebied waar de kat voorkomt, hoe groot de kat is en hoe de kat leeft. Hieronder zie je een paar voorbeelden.

Het jachtluipaard achtervolgt zijn prooi met snelheden van **115 kilometer per uur**! Kijk maar eens hoe hard dat is als je in de auto op de snelweg zit! Cheeta's houden het echter niet lang vol om zo hard te rennen.

Het luipaard (zie foto links) is zo sterk, dat hij zijn prooi in **een boom** kan slepen! Zo kan hij zijn prooi goed verstoppen en bewaren. Andere roofdieren kunnen er dan niet bij. Het luipaard eet verschillende prooien, zoals antilopen, apen en wrattenzwijnen maart steelt ook prooien van andere dieren.

Servals hebben een bijzondere manier van jagen. Omdat ze in het hoge gras leven, nemen ze een enorme **sprong** en landen met hun voorpoten op de prooi.

Wist je dat...?

De jaguar wel **85 verschillende prooien** op zijn menu heeft staan? En dat de beet zo sterk is, dat hij zelfs het schild van een schildpad kan doorbijten?

De vissende kat is heel bijzonder, hij schept met zijn poten vissen zo uit het water. En als het moet, dan duikt hij er zelfs achteraan! Dat kun je zien via deze link, <https://www.youtube.com/watch?v=tBxd8uKeTZs>

Waarom gaat het niet goed met de wilde katten?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Bij **80%** van de wilde kattensoorten nemen de aantallen af. Sommige kattensoorten worden inmiddels met uitsterven bedreigd. Het is lastig om precies te onderzoeken hoeveel dieren er zijn, daarom gaan wetenschappers altijd uit van schattingen.

Enkele voorbeelden van wilde kattensoorten waarmee het erg slecht gaat zijn de **Aziatische cheeta** (naar schatting zijn er daar nog maar zo'n 30 van over), de **Amoerpanter** (minder dan 200) en de **Andeskat** (bergkat, minder dan 1400).

Aziatische cheetah - Iraanse cheetah

Andes kat (bergkat)

Amoer panter (luipaard)

Dat we als mensen veel kunnen doen om de wilde katten te helpen, laat de Iberische/Spaanse lynx zien. Dit dier was bijna uitgestorven; begin 20^e eeuw leefden er minder dan 100! Dankzij een groot natuurbeschermingsprogramma is de populatie Iberische lynxen inmiddels hersteld en zijn ze te vinden in meerdere gebieden in Spanje en Portugal.

De Iberische lynx was begin 20^e eeuw bijna uitgestorven maar doordat de mens hem ging helpen door beschermingsprogramma's op te zetten, namen de aantallen weer toe.

In 2023 werd bekend dat er inmiddels meer dan 2000 Iberische lynxen zijn, die in verschillende gebieden van Spanje en Portugal voorkomen.

Wat zijn de belangrijkste bedreigingen voor de wilde katten?

Hieronder staan een paar redenen waarom er minder kattensoorten zijn. Dit is voor sommige katten weer net iets anders, maar er zijn er een paar die voor bijna alle wilde katten gelden.

- 🐾 **Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen zijn, zoeken zij andere plekken om te leven en geld te verdienen. Dit doen ze bijvoorbeeld door hun vee ergens te laten grazen, bomen te kappen, of in mijnen te werken. Daardoor is er steeds **minder ruimte** voor de natuur. En dus ook minder leefruimte voor de kat.

Wat ook vaak gebeurt is dat het leefgebied van een kat **versnipperd** raakt. Een weg deelt een gebied bijvoorbeeld in twee stukken. Het is dan lastig voor de kat om bij andere soortgenoten te komen. Ze kunnen dan niet langer paren waardoor er steeds minder welpen geboren worden. Om nieuw gebied te vinden, moeten de dieren vaak autowegen oversteken en hier worden veel katten bij aangereden;

- 🐾 **Door afname van leefgebied komen wilde dieren, waaronder wilde katten, steeds meer in contact met mensen.** Dat leidt vaak tot conflict. Bijvoorbeeld omdat mensen bang zijn dat katten hen aanvallen. Of omdat de wilde katten gaan jagen op het vee van mensen;
- 🐾 **Jacht en stroperij**- Ondanks dat het vaak **verboden** is, wordt er nog vaak op katten gejaagd. Mensen jagen om **verschillende redenen**. Bijvoorbeeld voor de vacht, om er dan jassen van te maken. Of om van lichaamsdelen medicijnen te maken. Er zijn ook mensen die voor het plezier wilde katten willen doodschieten. Ze betalen hier veel geld voor. Plezierjacht of **trofeejacht** wordt dat genoemd;
- 🐾 **Illegale handel** - Sommige mensen willen een wilde kat als **huisdier**. Jagers zoeken daarom in het bos naar een moeder met jong, en schieten dan de moeder dood! Dan nemen ze het jong mee naar huis, zodat het gewend raakt aan mensen. Dat is erg zielig voor het jonge dier en de moeder. Omdat wilde katten helemaal geen geschikte huisdieren zijn, loopt het vaak slecht met ze af.

De tijger is zo'n dier waarop veel werd en wordt gejaagd. Er zijn mensen die geloven dat zijn lichaamsdelen helpen tegen ziektes en kwalen - die worden gebruikt in traditionele medicijnen.

Bijna alle lichaamsdelen van de tijger, van snorharen tot lever, zijn geliefd in vooral traditionele Chinese medicijnen (TCM). Hierdoor zijn de aantallen tijgers flink afgenomen. Schattingen gaan uit van nog maar zo'n 5000 tijgers in het wild.

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Hierop is te zien hoe het met bepaalde dier- en plantensoorten gaat.

Dat wordt bepaald door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor 'de International Union for Conservation of Nature'. In het Nederlands betekent dit: *de internationale unie voor de bescherming van de natuur*.

Dieren worden op deze lijst met een woord **geclassificeerd**; dat woord geeft dan aan hoe het met de dieren in het wild gaat.

Van links naar rechts op het plaatje rechts, zie je de belangrijkste classificaties; **EX** (extinct) - uitgestorven, **CR** (critically endangered) - ernstig bedreigd, **EN** (endangered) - bedreigd, **VU** (vulnerable) - kwetsbaar, **LC** (Least concern) - niet van grote zorg dus niet bedreigd.

Bijna alle wilde katten komen voor op deze rode lijst en zijn soms heel erg bedreigd. Enkele voorbeelden;

Aziatische cheetah: critically endangered - ernstig bedreigd

Tijger: endangered - bedreigd

Leeuw: vulnerable - kwetsbaar. De leeuw in Centraal en West-Afrika staat op de rode lijst als 'critically endangered' (ernstig bedreigd).

Het gaat helemaal niet goed met de leeuw. Schattingen gaan uit van minder dan 20.000 leeuwen in het wild – in Centraal en West Afrika is hij zelfs al bijna uitgestorven.

Waarom is het erg als een bepaalde wilde kat uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren en planten elkaar nodig hebben om te overleven.

Roofdieren zoals de wilde katten, eten prooidieren. Zo blijft er een **balans** bestaan in de natuur. Als roofdieren uitsterven, komen er teveel prooidieren en die brengen schade aan in de natuur. Denk aan muizen of ratten of aan antilopen die teveel gras eten waardoor het land onbruikbaar wordt, ook voor mensen.

Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar één onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed.

En het is natuurlijk ook gewoon **verdrietig** als er dieren uitsterven; zij horen net zo goed op de aarde als wij. Of het nu om een grote kat zoals de leeuw gaat, of om een kleine kat zoals de zandkat, hier op de foto onder.

Wist je dat...?

...er meerdere kattensoorten houden van water? Onder andere de poema, de vissende kat, de tijger en de jaguar vinden het geen probleem om een stukje te zwemmen!

Tijger

Vissende kat

Jaguar

Poema

Jaguarundi

Platkopkat

WWW

Via deze link kun je de wilde katten zien die water helemaal niet zo erg vinden;

<https://bigcatwildcats.com/15-wild-cats-that-swim/>

Wat kun jij doen om de wilde katten te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om een katachtige te **helpen**. Katten zijn te bijzonder en te belangrijk om ze zomaar te laten uitsterven. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'? Je kunt op verschillende manieren helpen en misschien kun je zelf ook nog wat leuks verzinnen!

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over katten in het algemeen, of jouw lievelingskat geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie katten. En waarom het niet zo goed gaat met die katten. Op de website van stichting SPOTS, kun je beschrijvingen en spreekbeurten vinden van alle wilde katten.

Tips!

- Begin je je spreekbeurt met een **wilde katten-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van de kat zien.
- Laat **filmpjes** van de kat zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor een kat** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van jouw lievelingskat** steunen. Het geld kan je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen voor welk dier het geld bedoeld is.

www

Op deze site vind je meer informatie:

<https://stichtingspots.nl/kids-corner/>

Moeraskat

Neil bowman - Getty Images via Canvas

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers, cheeta's en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS geeft daarom voorlichting over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met wilde katten. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp.

www

We hebben zelfs een aparte website gemaakt waar je alles kunt lezen over dit onderwerp:

<https://knuffelfarms.nl/>

Geoffroy's kat

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS **geld in te zamelen** voor projecten die zij ondersteunt.

WWW

Op deze site vind je meer informatie: <https://stichtingspots.nl/>

Gobikat (Chinese bergkat)

© M. Zhang

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- 🐾 Katten in het donker veel beter kunnen zien dan wij? Bij slecht licht zien ze 6-8 keer beter dan wij!
- 🐾 Katten eten vrijwel alleen maar vlees, het zijn carnivoren, maar sommige katten eten ook weleens gras of fruit. Voorbeelden hiervan zijn de moeraskat, platkopkat en margay.
- 🐾 Katten zelf geen prooidieren zijn voor andere roofdieren? Alleen jonge katten worden weleens gegeten door andere katten. Dat betekent niet dat de katten elkaar niet doden! Want ze beschouwen elkaar wel vaak als concurrenten, ze eten immers hetzelfde voedsel. Dus zullen sterkere katten andere, kleinere katten, doden als ze hiervoor de kans krijgen.
- 🐾 Er 4000-7000 jaar geleden voor het eerst katten als huisdier werden gehouden? Dat gebeurde in het oude Egypte.
- 🐾 In datzelfde oude Egypte katten ooit als heilig werden beschouwd en vereerd? Mensen geloofden dat de kat rijkdom en gezondheid bracht.
- 🐾 Onze huiskat afstamt van de Noord-Afrikaanse wilde kat?

Op de foto hierboven zie je een zandkat die op foto is gezet van een **cameraval** (een voorbeeld daarvan zie je op de foto rechts). Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken of hopen dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt, wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz. Zeker in gebied waar het moeilijk is voor mensen om onderzoek te doen, bijvoorbeeld omdat het daar heel warm is, zijn deze camera's belangrijk.

Door de foto boven weten we nu dat er nog zandkatten in Pakistan leven. Heel lang werd gedacht dat dit dier daar was uitgestorven.

Links

WWW

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- <https://www.catsg.org/>
- <https://www.newscientist.nl/blogs/kattenvisie/> (over het zicht van katten)
- <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/> (hier kun je beschrijvingen van alle wilde kattensoorten vinden)
- <https://www.iucnredlist.org/>

WWW

Op YouTube kun je heel veel **filmpjes** vinden van de verschillende wilde kattensoorten. Hieronder hebben we maar een paar voorbeelden genoemd;

- <https://www.youtube.com/watch?v=eaXmIPHrHmY> (twee rode lynxen die verbaal ruzie maken)
- <https://www.youtube.com/watch?v=tBxd8uKeTZs> (vissende kat op jacht)
- <https://www.youtube.com/watch?v=cIJkTw9OeKQ&t=1039s> (alle wilde katten worden hier genoemd)
- <https://www.youtube.com/watch?v=cIv2vp63SDM> (over de kleine, wilde katten)
- <https://www.youtube.com/watch?v=YOznzW1nnBA> (over de grote, wilde katten)
- <https://www.youtube.com/watch?v=7HZiID6jGgU&t=466s> (geluiden van de wilde katten)

Stichting SPOTS
LP van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
<https://stichtingspots.nl/>
<https://knuffelfarms.nl/>

Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

